

Коледж приватного вищого навчального закладу
«Кіровоградський інститут державного та муніципального управління
Класичного приватного університету»

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор Коледжу
ПВНЗ «КІДМУ КПУ»

В.В. Кошолоп
В.В. Кошолоп

_____ 2015 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Правознавство

галузь знань **0305 «Економіка та підприємництво»**
(шифр і назва напрямку підготовки)

спеціальність **5.03090101 «Бухгалтерський облік»**
(шифр і назва спеціальності)

форма навчання **денна**

(Шифр за ГСЕ 3)

Кіровоград – 2015 рік

Робоча програма з правознавства для студентів
за спеціальністю 5.03090101 «Бухгалтерський облік», 2015 року - ____ с.

Розробник: голова циклової комісії Зеленко І.П.

Робоча програма затверджена на засіданні циклової комісії з правознавства
Протокол від 1 вересня 2015 року № 1

Директор коледжу ПВНЗ «КІДМУ КПУ» В. Кошолуп (В.В. Кошолуп)
(підпис) (прізвище та ініціали)
1 09 2015 року

Схвалено Науково-методичною комісією ПВНЗ «Кіровоградський
інститут державного та муніципального управління Класичного приватного
університету»

Протокол від 09 09 2015 року № 1

09 вересня 2015 року Голова Шаркова Г. Ю. Шаркова

1. Опис навчальної дисципліни: «Правознавство»

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів – 1,5	Галузь знань 0305 Економіка та підприємництво	Нормативна
Модулів – 2	Спеціальність 5.03090101 Бухгалтерський облік	Рік підготовки:
Змістових модулів – 1		2015 – 2016 н. р.
<i>Модуль 1.</i>		денна форма навчання
Загальна кількість годин – 54 год.		
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2,5 самостійної роботи студента – 1,37	Освітньо-кваліфікаційний рівень: Молодший спеціаліст	Лекції 16 год.
		Практичні 16 год.
		Самостійна робота та індивідуальні завдання: 22 год.
		Вид контролю залік

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета курсу – формування розуміння права як відкритої системи, що базується на невід’ємності суспільства від держави, законів від повсякденного життя. Право представлене в курсі елементом цілісного світу, що складається з понять, переживань і практичних дій. Курс спрямований на розвиток правової і громадянської компетентності, відповідних ціннісних орієнтирів, умінь, навичок.

Завдання курсу, що забезпечують реалізацію мети, передбачають створення умов для:

- засвоєння знань про державу і право, розуміння та усвідомлення їх в певній системі;
- усвідомлення тісного зв’язку між правовими знаннями і суспільними відносинами, розуміння системи загальнолюдських принципів і цінностей, відображених у Конституції та законах України, правової системи в цілому;
- виховання у душі прав людини, поваги до людської гідності, розуміння зв’язку між правами і обов’язками людини і громадянина;
- розвиток розуміння цінності власної особистості і цінності інших людей, впевненості у собі, своїх вчинках та взаємовідносинах з іншими, терпимості й толерантності щодо інших, власного почуття свободи, рівності, справедливості.

Курс сприятиме розвиткові в студентів умінь та навичок:

- вільно оперувати в усній та письмовій мові основними поняттями у сфері правової науки;
- засвоїти способи самостійного отримання та обробки різнобічної правової інформації з різних джерел;
- орієнтуватись у системі законодавства та вміти використовувати нормативно-правові акти;
- визначати суть та пояснювати зміст юридичного документу та шляхи його застосування;
- використовувати знання з правознавства при аналізі та правовому розв’язанні конкретних ситуацій;
- на матеріалі курсу – міркувати, аналізувати, порівнювати, узагальнювати, спостерігати, критично мислити, аргументувати думку, визначати та обирати альтернативне рішення і підходи, спілкуватись в малих та великих групах;
- захищати свої права та права інших, спираючись на правові знання;
- активно та свідомо приймати участь у суспільно-політичному житті країни, впливати на державну політику,

3. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Виникнення держави і права

Порівняльна характеристика понять “країна”, “суспільство”, “держава”.
Поняття і види суспільних відносин та особливості їх впорядкування у додержавний період.

Теорія виникнення держави. Зміни в організації суспільних відносин з появою держави.

Історичні типи держави і права: поняття і загальна характеристика.

Тема 2. Загальна характеристика держави та державної влади

Поняття і ознаки держави. Функції держави: поняття і види.

Органи держави: поняття, ознаки, види.

Поняття і види влади. Особливості державної влади.
Органи державної влади. Загальна характеристика органів законодавчої, виконавчої та судової влади.

Тема 3. Форма держави

Форма державного правління. Монархія та її види (абсолютна, деспотична, теократична, парламентська, дуалістична). Республіка та її види (президентська, парламентська, змішана).

Форма державного (територіального) устрою. Унітарна держава. Автономія. Складна держава. Федерація та її види (договірна та конституційна; національна, територіальна та комплексна; симетрична та асиметрична).. Імперія (метрополія, колонія). Конфедерація.

Форма державно-політичного режиму. Демократичний політичний режим (радикальний, ліберальний, консервативний). Недемократичний політичний режим (авторитаризм, тоталітаризм, деспотія, тиранія, фашизм, расизм, теократія, охлократія). Перехідні режими.

Тема 4. Поняття і загальна характеристика права

Соціальні норми: поняття, види. Поняття і ознаки права. Право і мораль.

Функції права.

Джерела та форми права: поняття і види. Правові акти.

Принцип верховенства законів.

Систематизація правових актів: поняття і види.

Тема 5. Поняття і структура системи права

Поняття системи права. Галузі права, правові інститути.

Правові норми: ознаки, структура. Співвідношення правових норм зі статтями правових актів.

Система права і система законодавства.

Види правових систем. Поняття міжнародного права.

Тема 6. Правовідносини

Поняття і види правовідносин. Склад правовідносин.

Суб'єкти права та правовідносин. Правосуб'єктність осіб. Особливості правосуб'єктності фізичних і юридичних осіб.

Об'єкти правовідносин.

Зміст правовідносин.

Підставивиникнення, зміни і припиненняправовідносин.

Тема 7. Правопорядок і правопорушення

Поняття суспільного порядку та дисципліни, способи їх забезпечення. Правопорядок як складова суспільного порядку. Поняття і гарантії законності.

Поняття правосвідомості. Поняття правопорушення та його склад. Види правопорушень.

Тема 8. Юридична відповідальність

Поняття та види відповідальності. Поняття, ознаки і підстави юридичної відповідальності; обставини, що її виключають.

Види юридичної відповідальності: поняття, загальна характеристика.

4. Структура навчальної дисципліни: «Правознавство»

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин			
	усього	лекції	практичні	Індивідуальна та самостійна робота
Тема 1. Виникнення держави і права	7	2	2	3
Тема 2. Загальна характеристика держави та державної влади	7	2	2	3
Тема 3. Форма держави	7	2	2	3
Тема 4. Поняття і загальна характеристика права	7	2	2	3
Тема 5. Поняття і структура системи права	7	2	2	3
Тема 6. Правовідносини	7	2	2	3
Тема 7. Правопорядок і правопорушення	6	2	2	2
Тема 8. Юридична відповідальність	6	2	2	2
Всього	54	16	16	22

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Виникнення держави і права	2
2.	Загальна характеристика держави та державної влади	2
3.	Форма держави	2
4.	Поняття і загальна характеристика права	2
5.	Поняття і структура системи права	2
6.	Правовідносини	2
7.	Правопорядок і правопорушення	2
8.	Юридична відповідальність	2

6. Самостійна та індивідуальні робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Виникнення держави і права	3
2.	Загальна характеристика держави та державної влади	3
3.	Форма держави	3
4.	Поняття і загальна характеристика права	3
5.	Поняття і структура системи права	3
6.	Правовідносини	3
7.	Правопорядок і правопорушення	2
8.	Юридична відповідальність	2

7. Індивідуальні завдання

Види індивідуальних науково (навчально)- дослідницьких завдань:

- підготовка статті до друку;
- виступ на наукових конференціях (друковані тези);
- участь у інтернет-конференціях;
- участь у студентських олімпіадах;
- конспект з теми за заданим або власно розробленим студентом планом;
- реферат з теми або вузької проблематики;
- анотація прочитаної додаткової літератури з курсу, бібліографічний опис, історичні розвідки тощо;
- розроблення навчальних та діагностичних тестових завдань.
- виготовлення схем.
- написання есе, творчих завдань тощо.

8. Методи навчання

Лекція (проблемна, лекція-конференція тощо); практичні заняття (ділові та рольові ігри, моделювання ситуацій тощо); консультації (групові, індивідуальні, дистанційні).

9. Методи контролю

Поточний контроль – оцінювання за результатами практичних занять.

Модуль контроль

Контроль самостійної роботи (захист індивідуальних науково-дослідницьких завдань)

Підсумковий контроль (залік)

10. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота										Підсумковий тест (екзамен)	Сума
Змістовий модуль 1				Змістовий модуль 2						40	100
Т 1	Т 2	Т 3	М. к.р	Т 4	Т 5	Т 6	Т 7	Т 8	М. к.р.		
6	6	6	6	6	6	6	6	6	6		

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C	задовільно	
67-74	D		
60-66	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

13. Методичне забезпечення

Інтерактивний комплекс навчально-методичного забезпечення дисципліни (ІКНМЗД) «Правознавство» – пакет навчально-методичних матеріалів: тези лекцій, плани практичних занять і методичні вказівки до них,

питання для самоконтролю, до заліку, завдання для самостійної та індивідуальної науково-дослідницької роботи.

14. Рекомендована література

Нормативно-правові акти

1. Акт проголошення незалежності України: Постанова Верховної Ради Української РСР від 24 серп. 1991 р. // Відомості Верховної Ради української РСР. – 1991. – № 38. – Ст. 502.
2. Декларація про державний суверенітет України : Декларація Верховної Ради Української РСР від 16 липня 1990 р. // Відомості Верховної Ради української РСР. – 1990. – № 31. – Ст. 429.
3. Конституція України : Закон України від 28 червня 1996 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 30. – Ст. 141.

Базова література

1. Гавриш С. Підручник для 10 класу загальноосвітніх навчальних закладів. / Гавриш С. Сутковий В., Філіпенко Т. – К.: «Генеза», 2010. – 221 с.
2. Наровлянський О. Д. Правознавство: Підручн. для 10 кл. загальноосвіт. навч. закл. (рівень стандарту, академічний рівень). / О. Д. Наровлянський. – К. : Грамота, 2010. – 232 с.
3. Опришко В. Ф. Правознавство: Підручник / В. Ф. Опришко, Ф. П. Шульженко, С. І. Шимон та ін. – К.: КНЕУ, 2003. – 767 с. — забезпечити права й можливості кожного на користь суспільству.

Додаткова література

1. Горун О. В. Теорія держави і права : навч. посіб. / О. В. Горун, Н. В. Камінська, О. В. Фатхутдінова. – К. : КНТ, 2011. – 216 с.
2. Гусарев С. Д. Теорія права і держави : навч. посіб. / Гусарев С. Д., Олійник А. Ю., Слюсаренко О. Л. – К. : Правова єдність, 2008. – 270 с.
3. Загальна теорія держави і права (основні поняття, категорії, правові конструкції та наукові концепції) : навч. посіб. / [О. Л. Копиленко, О. В. Зайчук, А. П. Заєць та ін.]. – К. : Юрінком Інтер, 2008. – 400 с.
4. Загальна теорія держави і права / [за ред. В. В. Копейчикова]. – К. : Юрінком Інтер, 1998. – 320 с.
5. Загальна теорія держави і права [Текст]: підручник для студентів юридичних вищих навчальних закладів / [М. В. Цвік, О. В. Петришин, Л. В. Авраменко та ін.]; за ред. д-ра юрид. наук, проф., акад. АПрН України М. В. Цвіка, д-ра юрид. наук, проф., акад. АПрН України О. В. Петришина. – Х. : Право, 2009. – 584 с.
6. Загальна теорія держави і права: навч. посіб. / Р. А. Калюжний, С. М. Тимченко, Н. М. Пархоменко, С. М. Легуша. – К. : Паливода А. В., 2007. – 296 с.